

kalamar: Bir tür mürekkep balığı

kuzgun: Ötücü kuşlar takımının kargagiller familyasından, Kuzey Amerika'nın dağlık, fundalık yerlerinde bulunan, tüyleri siyah renkte olup mavi renkte parlayan bir tür kuş, karakarga

gezgin: Gezmek, tanımak, görmek, dinlenmek amacıyla geziye çıkan (kimse), gezici, gezmen, seyyah

Metni okurken anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime grupları varsa bunların anlamlarını kullandıkları cümlelerden yola çıkarak tahmin ediniz. Daha sonra bu kelime ve kelime gruplarının anlamlarını Türkçe sözlükten, atasözleri ve deyimler sözlüğünden yararlanarak öğreniniz. Yeni öğrendiğiniz bu kelime ve kelime gruplarını kendi sözlüğüne kaydetmeyi unutmayınız.

Sizce okuduğunuz metinde neden isimler koyu renkle yazılmıştır? İsimleri koyu renkle yazmak yerine daha başka neler yapılabilir? Yazınız.

İsimler, okuyucunun dikkatini çekmek ve vurgulamak amacıyla koyu renkle yazılmıştır. Koyu renkle yazmak yerine altları çizilebilir, eğik yazılabilir ya da renkli bir şekilde yazılabilir.

Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız. Metinle ilgili soruları cevapladıktan sonra bu etkinlikten neler öğrendiğinizi ifade ediniz.

1. Keşifler tarihi nasıl başlamıştır?
2. İlk gezginler kimlerdir?
3. Afrika ne zaman keşfedilmiştir?
4. Vikinglerin dünya keşif tarihindeki yeri nedir?
5. İpek Yolu'na bu adın verilmesinin nedeni ne olabilir?
6. Dünya keşif tarihi açısından en önemli yıllar hangileridir? Bu yıllarda hangi keşifler yapılmıştır?
7. Bilimsel amaçlı keşifleri kimler, nerelere yapmıştır?
8. Kutupların keşfi hangi yıllarda olmuştur?
9. Uzayın keşfinde ilk adımı kim atmıştır?
10. Keşifler olmasaydı ne olurdu?
11. Keşifler, dünya tarihini nasıl etkilemiştir?
12. Sizce metinde geçen en önemli keşif nedir?
13. Keşif yapan insanların kişilik özelliklerini birkaç kelime ile anlatmanız gerekseydi hangi kelimeleri kullanırdınız? Niçin?

1- İnsanlar verimli ve zengin toprakları, daha iyi yaşam olanaklarını merak edip aramaya başladıkları zaman keşifler tarihi başlamıştır.

2- Eski Mısırlılar, Fenikeliler ve Eski Yunanlar.

3- 600'lü yıllarda keşfedilmiştir.

4- Vikingler doğudan batıya, kuzeyden güneye her yöne yelken açıp, İzlanda'yı ve Grönland'ı keşfetmişlerdir. Hatta Kuzey Amerika'yı keşfeden ilk Avrupalılar onlardır.

5- Bu yol ticaret açısından değerli bir yoldur. İpek de çok değerli bir kumaş türüdür. Değerli olduğu için İpek Yolu'na bu isim verilmiş olabilir.

6- 600'lü yıllarda Afrika, 800'lü yıllarda İzlanda, Grönland ve Kuzey Amerika, 1400-1600 yılları arasında Ümit Burnu, Amerika keşfedilmiştir.

7- James Cook (Ceymis Kuk) Büyük Okyanus'a, Alexander von Humbolt (Aleksandır von Humbolt) Güney Amerika'nın kuzeybatısına, Robert Peary (Rabırt Piri) Kuzey Kutbu'na, Yuri Gagarin (Yuri Gagarin) uzaya keşifler yapmışlardır.

8- 1900'lü yıllarda olmuştur.

9- Yuri Gagarin (Yuri Gagarin) atmıştır.

10- İnsanlar yeni yerler keşfetmemiş olurdu.

11- Keşifler sayesinde insanlar yeni yaşam alanları, yeni yaşam kaynakları bulmuşlardır. Bu durum birçok yeniliğe yol açmıştır ve aynı zamanda savaşların da artmasına neden olmuştur.

12- Bence İspanyol gezgin Ferdinand'ın dünya çevresinde attığı tur en önemli keşiftir. Böylece Dünya'nın yuvarlak olduğu ispatlanmıştır.

13- Meraklı, azimli ve cesur. Çünkü bu özelliklere sahip olan insanlar araştırma yapmayı severler. Olmayan insanlar yeni yerler keşfetmeyi ,araştırma yapmayı istemezler.

Meraklı kaşifler ve araştırmacılar meraklarını gidermek, yeni yerler keşfederek hayallerini gerçekleştirmek için uzaklara gitmişler, kıtaları geçmişler, zorluk içinde, yeni yerleri keşfetmişlerdir.

Teknoloji sayesinde dünyada keşfedilmeyen bir yerin olmadığı düşünülmektedir. Peki uzay ne güne duruyor. Veya yer altı da çok güzel bir keşif konusu olabilir.

Ben metindeki kaşiflerden Yuri Gagarin (Yuri Gagarin) yerinde olmak isterdim. Çünkü insanoğlu gün geçtikçe dünyaya çok büyük zararlar veriyorlar. Bir gün gelecek dünya yaşanmaz bir gezegen hale gelecek. Ben de uzaya çıkıp yeni bir yaşama alanı olacak yeni bir gezegen keşfetmek istiyorum.

4. Etkinlik

Aşağıdaki kelime ve kavram havuzundan ve yaptığınız araştırmadan da yararlanarak "Metindeki kâşiflerden hangisinin yerinde olmak isterdiniz? Niçin?" sorusunu cevaplayınız. Konuşmanız sırasında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanmaya dikkat ediniz.

keşif

merak

deniz

bilim

serüven

zorluluk

kâşif

kıta

umut

yolculuk

gezgin

hayal

5. Etkinlik

Uzayda bir keşif yolculuğu yapmak için bir ekip oluşturmanız gerekmektedir. Bu ekibi toplamak için dünyanın en çok satan gazetelerinden birine bir duyuru metni yazmaya karar verdiniz. Şimdi bu duyuru metnini aşağıya yazınız. Duyuru metninizi istediğiniz bir yabancı dille de yazınız.

Bunun için okulunuzdaki arkadaşlarınızdan (yabancı dil bilen, göçmen, mülteci vb.) ve yabancı dil öğretmenlerinizden yardım alabilirsiniz.

UZAYA YOLCULUK

Uzayı merak ediyor musunuz?

Bu merakınızı gidermeye var mısınız?

2020 yılında yirmi beş kişilik bir ekiple uzayın ilk insanlı uzun süreli keşfine çıkıyoruz. Meraklıysanız, sabırlıysanız, azimliyseniz, çalışkansanız, sağlığınız da yerindeyse ekibimizde size de yer var.

Başvurunuzu yollayın.

a. Apollo 11'in Ay'a yolculuğunu anlatan bir hikâye yazınız. Hikâyenizi aşağıdaki taslağa göre oluşturunuz. Hikâyenizi yazarken yazım kılavuzu kullanınız. Hikâyenizde terimler dışında, yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanınız. Hikâyenizi yazmak için defterinizi kullanınız.

Hikâyemin Taslağı

Zaman: _____

Mekân: _____

Şahıslar: _____

Zaman: Geçmiş zaman

Mekan: Amerika

Şahıslar: Ben, Arkadaşım

Kısaca olaylar: Ben ve arkadaşım çalışkan bir öğrenciyiz, öğretmenimizin yardımıyla uzaya çıkıyoruz.

Hikâyemin serim bölümünde anlatacağım: Derslerimizde başarılı olmamız.

Hikâyemin düğüm bölümünde anlatacağım: Öğretmenimizin sayesinde bir araştırma konusu buluyoruz ve çalışmaya başlıyoruz.

Hikâyemin çözüm bölümünde anlatacağım: Sonuç bölümünde ise Ay'a ilk ayak basan Türk olarak tarihe geçiyoruz.

UZAYDA TÜRKLER

Ben ve arkadaşım Hakan okulda her zaman örnek gösterilen, derslerine çalışan, görev ve sorumluluklarını zamanında yapan iki arkadaşız. Bir gün öğretmenim bizi yanına çağırdı. Elinde bir dergi vardı ve dergiyi bize uzattı. Uzay hakkında yapılan bir araştırma yazıyordu dergide. Hakan la beraber uzun uzun inceledik dergiyi. Günlerce kafa yorduk. Dergide bir de iletişim bölümü vardı. Yetkililerle irtibata geçerek çalışmalarına katılmak istedik.

Yetkililer bizi de ekiplerine kattılar. Onlarla çalışmaya başladık. Araştırma çok keyifli idi. Bizi çok beğendiler.

Yanlarına almak istediler. Uzaya gidecek ekipte bize de yer verdiler.

Uzun süren hazırlık aşamasından sonra uzaya çıkmıştık. Orada Ay'a en yakın olan bir mevkide arkadaşım ile fotoğraf çektirdik.

Bu fotoğraf dünya medyasında aylarca konuşuldu. Adımız tarihe uzaydaki Türkler diye geçti. Şimdi Hakan ile beraber uzay araştırma istasyonunda gözlemci olarak çalışıyoruz.

GELECEK DERSE HAZIRLIK

En sevdiğiniz ulaşım aracıyla (bisiklet, otomobil, otobüs, tren, hızlı tren, uçak, gemi, balon vb.) ilgili bilgiler toplayınız. Bu araçlarla ilgili kısa sunum planlayınız. Sunumunuzda görseller kullanınız. Sunuma hazırlanırken provalar yapınız. Sunum süreniz için öğretmeninizden bilgi alınız.

Tarihte ilk gemiler büyük kayıklardan başka şeyler değildi. Bunların tarihi o kadar eskiye dayanır ki tarihçiler bu kayıkların ilkin ne zaman, nerede ve nasıl ortaya çıktığını tam olarak saptayamamışlardır. İnsanlar ellerindeki doğal malzemeye göre son derece değişik nitelikte kayıklar yapmışlardır. Ormanlık yerlerde ağaç kütükleri birleştirilmiş, bu yolla sal yapılmış ya da kütüklerin içleri oyularak oyma kayıklar elde edilmişti. Ağaçların olmadığı yerlerde bambular ya da Eskimoların yaptığı gibi üzerine deriden yapılmış tulumlar kullanılmıştı. Bu ilk kayıklar dış etkilere çok açıktı ve akıntıların yönüne göre ilerleyebiliyordu ancak. Sonraları basit dallar yardımıyla kayıklara yön vermenin yolu bulundu. Bu dalların yerini zamanla sırık, elde kullanılan kürek ve geminin bordalarına dayanarak çekilen kürekler almıştı.

Gemilerde direk ve yelken kullanımı ancak MÖ 4000'li yıllarda gerçekleşmişti. Ne var ki bunlardan da ancak rüzgârın estiği yerlerde yararlanmak olasıydı. Bunun dışında yolculuklarda kürekçiler gemiyi yürütürdü. Bu kürekçiler genellikle köleler ya da kürek mahkumları olurdu. Sonradan daha da gelişen bu tür gemilere **kadırga** dendi. Kadırgalar 15. yüzyıla değin kullanıldı.

Tarihte gemi denebilecek büyüklükte tekneler ilkin Mısır'da çıkıyor karşımıza. Çöllerle yalıtılmış olan Mısır dış dünyayla ilişkisini su yoluyla sürdürürdü. Bu yönden Nil filosu büyük önem taşıyor. Gemiler hem ülke içindeki ulaşımı hem de Nübye'yle bağlantıyı sağlardı. Delta limanlarından gemiler Akdeniz'e açılır; Fenike'ye doğru yol alırdı.